

היום נלמד בעזרת ה':

דף קיב

איבעיא להו: הסתפקו בני הישיבה מה הדין במקרה שבני העיר הודחו מעצמם לעבוד ע"ז ולא הדיחו אותם אנשים אחרים, האם דברי הפסוק "יָצְאוּ אַנְשֵׁים בְּנֵי כְּלִיעַל מִקִּרְבָּךְ וַיְדִיחוּ אֶת יִשְׁבֵי עִירָם לְאִמֵּר נִלְכָּה וְנַעֲבֹדָה אֱלֹהִים אֲחֵרִים" הכוונה שצריך בדווקא שידיחו אותם אנשים אחרים או לא.

ת"ש: למדנו במשנתנו - אם הדיחיה נשים וקטנים אינה נעשית עיר הנידחת. ע"כ המשנה. ולכאורה קשה מדוע אינה נעשית עיר הנידחת, והרי גם אם נשים וקטנים אינם נחשבים ל'מדיחים' בכל זאת עלינו להחשיב את אנשי העיר כאילו שהם הודחו מאליהם!? אלא מכאן מוכח שאם הודחו מאליהם אינם נעשים אנשי עיר הנידחת!

דחיה: הנך בתר נפשייהו גרידי וכו': אין זו הוכחה, לפי שבמקרה שהם הודחו מעצמם הרי שהם נגררים אחר רצונם והם אדוקים מאוד בע"ז, ולכן יש להם דין עיר הנידחת, אבל במקרה שהם הודחו ע"י נשים וקטנים הרי שאינם אדוקים כל כך בע"ז, ויתכן שהם יחזרו בהם, ולכן אין להם דין עיר הנידחת.

*

למדנו במשנה - עד שיוזח רובה (= אינה נעשית עיר הנידחת עד שיוזחו רוב תושביה):

שאלה: היכי עבדינן? איך יודחו רוב תושבי העיר, והרי צריך עדים והתראה לכל אחד ואחד, וא"כ אי אפשר לדון את כולם יחד אלא דנים כל אחד ואחד בפני עצמו, ונמצא שאי אפשר להמית את כל מי שדנים אותו בסייף כדין עיר הנידחת, שהרי עדיין לא הוברר שרוב אנשי העיר הודחו, אלא צריך להמיתו בסקילה כדין יחיד, וא"כ איך תיתכן מציאות שאנו דנים את רוב יושבי העיר בסייף?

תשובה: הגמ' מביאה כמה שיטות:

אמר רב יהודה, דנין וחובשין דנין וחובשין: כשרואים כמה אנשים שעובדים ע"ז דנים אותם לסקילה כדין יחיד שעבד ע"ז, ולבינתיים לא סוקלים אותם אלא חובשים

אותם בבית הסוהר, וכן עושים עד שרואים האם יש רוב שעבדו ע"ז, ואם אכן יש רוב שעבדו חוזרים ודנים אותם בסייף כדין עיר הנידחת.

א"ל עולא, נמצא אתה מענה את דינן של אלו: שלאחר שנגמר דינם של אותם שעבדו, אתה לא סוקל אותם אלא חובש אותם בבית הסוהר ומענה את דינם, ואסור לענות דין.

אלא אמר עולא, דנין וסוקלין דנין וסוקלין: דנים את העובדים ע"ז וסוקלים אותם כדין יחיד שעבד, וכך דנים וסוקלים עד שסוקלים את חצי מאנשי העיר, ומכאן והלאה מתברר למפרע שרוב אנשי העיר הודחו ולכן כל אותם שיעבדו מכאן והלאה דינם בסייף ומאבדים את ממונם.

איתמר רבי יוחנן אמר, דנין וסוקלין דנין וסוקלין: כמו שאמר עולא.

ור"ל אמר, מרבין להן בתי דינין: שכיון שיש עדים לכל אחד ואחד ואין זמן לחקור את כולם ביום אחד, לכן מרבים להם בתי דינים כדי שתתקבל העדות של כולם ביום אחד ויגמרו את דינם של כולם ביום אחד, ובכך אם יתברר שרוב אנשי העיר הודחו, יהרגו אותם בסייף ויאבדו את ממונם.

קושיא: איני וכו': כלומר מדברי ריש לקיש משמע שדנים אותם בסנהדרין קטנה, שהרי הוא אמר שמרבים להם בתי דינים, וזה לא אפשרי בסנהדרין גדולה שיש רק אחת, וא"כ קשה שהרי מהפסוק **"וְהוֹצֵאתָ אֶת הָאִישׁ הַהוּא אוֹ אֶת הָאִשָּׁה הַהוּא אֲשֶׁר עָשָׂה אֶת הַדָּבָר הַרָע הַזֶּה אֶל שַׁעֲרֵיךָ"** אנו לומדים שרק איש ואשה יחידים שעבדו ע"ז אתה מוציא אל שעריך דהיינו לסנהדרין קטנה, אבל אתה לא מוציא את כל אנשי העיר שעבדו ע"ז לשעריך אלא לסנהדרין גדולה.

תירוץ: **אלא מרבין להן בתי דינין, ומעיינין בדיניהן, ומסקינן להו לבית דין הגדול, וגמרי להו לדיניהו, וקטלי להו:** אלא כוונת ריש לקיש שמרבים להם בתי דינים באותה העיר שהם עבדו בה ע"ז, ואם התברר שרובם עבדו, מעלים אותם לסנהדרין גדולה ושם גומרים את דינם והורגים אותם.

*

למדנו במשנה - הכה תכה את יושבי העיר וכו':

תנו רבנן החמרת והגמלת: שיירה של רוכבי חמורים וגמלים שישנו בלילה בתוך העיר והודחו עם אנשי העיר, אם התעכבו בעיר שלושים יום דינם כאנשי העיר

שמיתתם בסייף וממונם נאבד, ואם התעכבו פחות משלושים יום דינם כיחידים ומיתתם בסקילה וממונם לא נאבד.

קושיא: **ורמיניה:** והרי למדנו במשנה במס' בבא בתרא שאדם שנמצא בעיר 12 חדשים רק אז הוא נחשב חלק מאנשי העיר (ועליו להשתתף בתשלום עבור צרכי העיר), ולא בפחות מכך.

תירוץ: **אמר רבא:** לאחר 12 חדשים הוא נקרא אחד 'מבני העיר', אבל לאחר שלושים יום הוא נקרא 'מיושבי העיר', וכיון שהתורה אמרה "הִפָּה תִּפְּהָ אֶת יֹשְׁבֵי הָעִיר הֵיא לְפִי חֻרְבֵּי", לכן די בשלושים יום כדי שדינם של החמרת והגמלת יהיה כיושבי העיר שמיתתם בסייף וממונם נאבד.

הגמ' מביאה ראייה לדברי רבא:

והתניא: וכן למדנו בכרייתא - הנודר הנאה 'מבני העיר' אסור להנות רק מאנשים שמתגוררים בעיר שנים עשר חודש, אבל אם הוא נדר הנאה 'מיושבי העיר' הוא נאסר להנות מהמתגוררים בעיר שלושים יום.

*

למדנו במשנה - החרם אותה ואת כל אשר בה כו':

ת"ר: נאמר "הַחֲרָם אֶתָּה וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בָּהּ", ומכאן אנו ממעטים שאם היו גרים בה אנשים צדיקים ויש להם נכסים שמופקדים אצל מישהו אחר בעיר אחרת, לא מאבדים את אותם נכסים. ומהפסוק "וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בָּהּ" אנו מרבים שאת הנכסים שיש להם בעיר הזאת כן מאבדים. ומהמילה "שְׁלָלָהּ" (= "וְאֶת כָּל שְׁלָלָהּ תִּקְבֹּץ אֶל תּוֹךְ רְחֹבָהּ וְשָׂרְפֶתָּ בָאֵשׁ אֶת הָעִיר וְאֶת כָּל שְׁלָלָהּ כְּלִיל לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהִיְתָה תֵּל עוֹלָם לֹא תִבְנֶה עוֹד") אנו ממעטים שרק את שללה שורפים ולא את שלל שמיים דהיינו תרומה או ההקדש. ומהמילים "וְאֶת כָּל שְׁלָלָהּ" אנו מרבים שאם לרשעים שבתוכה יש נכסים מחוץ לעיר צריך לאבד אותם.

אמר ר"ש מפני מה אמרה תורה נכסי צדיקים שבתוכה יאבדו: כיון שממונם שהיה להם בעיר גרם להם לגור בה, ולכן הם נענשים שממונם שבעיר נאבד.

אמר מר וכו': כלומר למדנו בכרייתא הנ"ל שמהמילים "וְאֶת כָּל שְׁלָלָהּ" אנו מרבים שאם לרשעים שבתוכה יש נכסים מחוץ לעיר צריך לאבד אותם, ומבאר רב חסדא שכוונת הברייתא לנכסי הרשעים הקרובים לעיר שאפשר לקבצם לתוך העיר באותו

יום שכונסים את כל שלל העיר לרחוב העיר כדי לשרוף אותו, אבל אם יש להם נכסים רחוקים שאי אפשר לקבצם לתוך העיר באותו יום אינם נאבדים.

*

אמר רב חסדא, פקדונות של אנשי עיר הנדחת מותרין: הגמ' מבררת מה כוונתו.

ה"ד וכו': אם כוונתו לפקדונות של אנשי עיר אחרת שהם מופקדים בתוך עיר הנידחת, א"כ זהו דבר פשוט שהם מותרים, שהרי אין זה "שְׁלָלָה" של עיר הנידחת, ומה רב חסדא בא לומר לנו בזה? ואם כוונתו לפקדונות של אנשי עיר הנידחת שמופקדים בעיר אחרת, הדבר תלוי - אם אפשר לקבצם מעיר אחרת ולהביאם לעיר הנידחת באותו יום (כמבואר לעיל), מדוע הם מותרים? ואם אי אפשר לקבצם לתוכה באותו יום הרי כבר רב חסדא אמר לעיל שהם מותרים, ומדוע הוא אמר זאת שוב?

לא, לעולם דעיר אחרת דמפקדי בתוכה: באמת מדובר בפקדונות של אנשי עיר אחרת שהם בתוך עיר הנידחת, ומדובר שאותו אדם שהופקד אצלו קיבל על עצמו אחריות על הפיקדון, והיה מקום לחשוב שכיון שהוא קיבל אחריות הרי שהפיקדון נחשב שלו וצריך לאבדו, לכך מחדש רב חסדא שהפיקדון מותר.

אמר רב חסדא: בהמה של שני שותפים, אחד גר בעיר הנידחת והשני גר בעיר אחרת, כל הבהמה אסורה באכילה. אבל עיסה של שני שותפים, אחד גר בעיר הנידחת והשני גר בעיר אחרת, חציה של העיסה מותר באכילה, והטעם הוא כיון שבהמה נחשבת כאילו שלא נחלקה, לפי שהבהמה מותרת באכילה רק לאחר שחיטה בשני סימנים כדון, וכיון שסימן אחד שייך לעיר הנידחת הרי שלא מועילה בו שחיטה, ולכן אי אפשר להתיר באכילה את חציה שלא שייך לעיר הנידחת, אבל עיסה נחשבת כמי שנחלקה, שהרי יכול לחלק אותה לשני חלקים מתי שרוצה, ולכן חציה לא נאסר.

*

בעי רב חסדא, בהמת עיר הנדחת האסורה בהנאה, האם שחיטה מועילה לה לטהרה מטומאת נבילה או לא? צדדי הספק: האם כיון שנאמר "הַחֵרֵם אֹתָהּ וְאֵת כָּל אֲשֶׁר בָּהּ וְאֵת בְּהֵמָתָהּ לְפִי חֶרֶב", הרי שאפילו שחיטה היא בעצם הריגה "לפי חרב" ואינה מועילה לטהרה מטומאת נבילה, או שכוונת התורה שצריך להורג את

הבהמות שבתוכה לא בצורת שחיטה, אבל אם הוא שחט אותה זה מועיל לטהרה מטומאת נבילה (אמנם היא אסורה באכילה והנאה אבל אין לה טומאת נבילה). תיקו.

*

בעי רב יוסף: שיער של נשים צדקניות הגרות בעיר הנידחת, האם הוא בכלל "שְׁלָלָה" של עיר הנידחת וצריך לגזוז אותו ולשרוף אותו יחד עם שלל העיר, או לא?

אמר רבא: מדברי רבי יוסף משמע שפשוט לו שהשיער של הרשעיות צריך להישרף עם שלל העיר, וקשה, שהרי נאמר "וְאֵת כָּל שְׁלָלָה תִּקְבֹּץ אֶל תּוֹךְ רְחֹבָהּ וְשָׂרַפְתָּ בָּאֵשׁ", ומכאן אנו לומדים שרק את השלל שצריך לקבץ ולשרוף ולא לעשות בו פעולה נוספת הוא נשרף עם שלל העיר, אבל שיער שצריך גם לתלוש אותו מראש האשה ולקבץ אותו ולשרוף אותו אינו בכלל שלל העיר ולא צריך לשרוף אותו, וא"כ גם השיער של הרשעיות לא נשרף עם שלל העיר ומה הסתפק רבי יוסף?

אלא אמר רבא: בוודאי שלא שורפים את שיער הנשים שבעיר, אלא שרבי יוסף הסתפק האם שורפים פיאה נכרית של נשים צדקניות שבעיר או לא. **הגמ' מבררת:**

היכי דמי: איך מדובר כאן? אם הפיאה מחוברת וקשורה בשערה של האשה, הרי היא כגופה של האשה, וכשם שלא שורפים את המלבושים של נשים צדקניות כך לא שורפים את הפיאה. אלא מדובר שהפיאה תלויה על היתד והיא לא על ראשה של האשה כעת, והספק הוא האם דינה כנכסי הצדיקים שבעיר שגם הם נשרפים עם שלל העיר, או שכיון שדרך האשה לחבוש תמיד את הפיאה בראשה הרי היא כמו המלבוש שעליה שהוא לא נשרף. תיקו.

*

למדנו במשנה - ואת כל שללה תקבוצ אל תוך רחובה וכו':

ת"ר: לדעת רבי ישמעאל - אם אין לעיר רחוב אינה נעשית 'עיר הנידחת', כיון שאי אפשר לקיים את דברי הפסוק "וְאֵת כָּל שְׁלָלָה תִּקְבֹּץ אֶל תּוֹךְ רְחֹבָהּ", ולדעת רבי עקיבא - עושים לה רחוב.

במאי קמפילגי: מחלוקתם היא האם כוונת הפסוק שצריך לקבוצ את כל שללה לרחוב שכבר היה לה ולא לרחוב שעושים לה עכשיו, או שכוונת הפסוק שאפשר לעשות לה רחוב גם עכשיו.

*

למדנו במשנה - וההקדשות שבה יפדו כו':

ת"ר: היו בעיר הנידחת (קדשי) קדשים, אם הם קדשי מזבח כגון בהמות עולות ושלמים של הרשעים שבעיר, הדין הוא שהבהמות ימותו (= שמכניסים אותם למקום סגור עד שימותו ברעב), ואם הם קדשי בדק הבית יפדו כממון, והתרומות שבעיר ירקבו, ומעשר שני וכתבי הקודש יגזזו.

ר"ש אומר: נאמר בפסוק "הִחַרַם אֶתָּהּ וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בָּהּ וְאֶת בְּהֵמָתָהּ לְפִי חֶרֶב", ומכאן לומדים שדווקא את הבהמה מחרימים ולא את בהמת בכור ובהמת מעשר, ומהפסוק "וְאֶת כָּל שְׂלָלָהּ תִּקְבֹּץ אֶל תּוֹךְ רְחֻבָּהּ" לומדים שדווקא את שללה צריך לאבד ולא את כסף של הקדש ומעשר שני.

עד כאן הברייתא. כעת הגמ' מבארת את הברייתא:

אמר מר, היו בה (קדשי) קדשים, קדשי מזבח ימותו. וקשה מדוע ימותו? והרי הם לא שללה של עיר הנידחת אלא הם של הקדש, וא"כ שהבהמות ירעו עד שיפול בהם מום, ואז ימכרו, ובמעות שיקבלו ממכירתם יקנו קרבנות נדבה.

רבי יוחנן מתרץ: נאמר "זָבַח רְשָׁעִים תּוֹעֵבָה", ולכן גם המעות שיקבלו ממכירתם הם תועבה.

ריש לקיש מתרץ: הטעם הוא לפי שהבהמות הם ממון בעלים ולא של הקדש, ומדובר בכרייתא בקדשים שהוא חייב באחריותם (= כגון שהוא אמר 'הרי עלי עולה', שאם היא מתה הוא חייב להביא בהמה אחרת לעולה), והברייתא סוברת כרבי שמעון שבמקרה כזה הבהמה היא ממון בעלים, ולכן צריך לאבד את הבהמות כמו כל שלל העיר.

קושיא על ריש לקיש: הא מדסיפא ר"ש היא רישא לאו ר"ש: והרי אם בסיפא הברייתא מביאה את רבי שמעון א"כ הרישא אינה כרבי שמעון.

אלא בקדשים קלים, ואליבא דרבי יוסי הגלילי דאמר קדשים קלים ממון בעלים: אלא צריך לומר שהברייתא עוסקת בקדשים קלים (כגון קרבן שלמים), וכשיטת ר"י הגלילי הסובר שקדשים קלים הם ממון בעלים, ולכן צריך לאבד את הבהמות כמו כל שלל העיר.

קושיא: אבל קדשי קדשים מאי יפדו וכו': לפי דבריו נמצא שדווקא קדשים קלים הם בכלל שלל העיר, אבל קדשי קדשים (כגון עולה) ירעו עד שיפול בהם מום, ואז

ימכרו, ובמעוֹת שיקבלו ממכירתם יקנו קרבנות נדבה. א"כ קשה מדוע הברייתא אמרה בסיפא 'קדשי בדק הבית יפדו', שהברייתא תחלק בקדשי מזבח עצמם שמה שאמרנו שימותו זה דווקא בקדשים קלים אבל קדשי קדשים ירעו עד שיפול בהם מום.

תירוץ: כיון דאיכא חטאת שמתו בעליה דלמיתה אזלא, לא פסיקא ליה: באמת הברייתא יכלה לומר זאת, אבל כיון שיש מקרה של חטאת שמתו בעליה שהיא הולכת למיתה ואי אפשר לפדותה בדמים, ואם כן, אם היתה בעיר הנידחת בהמה שהופרשה לחטאת, כיון שמתו בעליה שנהרגו עם כל רשעי העיר, הרי אותה בהמה הולכת למיתה ואינה נפדית, לכן הברייתא לא יכלה לומר באופן כללי 'קדשי קדשים יפדו', שהרי חטאת שמתו בעליה אינה נפדית.

שאלה: בשלמא ר' יוחנן לא אמר כריש לקיש, שהרי נאמר "זָבַח רְשָׁעִים תּוֹעֵבָה", אלא ריש לקיש מ"ט לא אמר כר' יוחנן שצריך להמית את הקרבנות שבתוכה מחמת שהם "זָבַח רְשָׁעִים תּוֹעֵבָה"?

תשובה: אמר לך: "זָבַח רְשָׁעִים תּוֹעֵבָה" נאמר רק על הבהמות עצמם, אבל כאן הרי פודים אותם וקונים בדמיהם קרבנות אחרים, וכיון שהם השתנו (= שנפדו וקונים בדמיהם קרבנות אחרים) הרי הם השתנו וכבר אינם "זָבַח רְשָׁעִים תּוֹעֵבָה".

*

למדנו במשנה - ר"ש אומר בהמתך בהמתה ולא בהמת בכור ומעשר
 (= שאם היו בעיר בכורות בהמה או מעשר בהמה לא מאכדים אותם, כיון שבפסוק נאמר "הַחֲרַם אֹתָהּ וְאֵת כָּל אֲשֶׁר בָּהּ וְאֵת בְּהֵמָתָהּ לְפִי חֲרָב", והם לא נחשבים ל"בהמתה" של העיר):

שאלה: במאי עסקינן? במה דיבר רבי שמעון? אם בבהמת בכור ומעשר תמימים (= ללא מום), והרי הם לא "שללה" של העיר אלא שלל שמיים, וזה כבר נלמד מהפסוק "וְאֵת כָּל שְׁלָלָהּ תִּקְבֹּץ אֶל תּוֹךְ רְחֹבָהּ" ולא מהפסוק הנ"ל. אלא בהכרח צריך לומר שמדובר בכור ומעשר בעלי מומים שלא מקריבים אותם על מזבח אלא הם נאכלים לבעלים, וא"כ קשה מדוע הם לא נאכדים עם שלל העיר והרי הם נחשבים ל"שללה" (= שאינם שלל שמיים כיון שלא מקריבים אותם על המזבח).

תשובה: אמר רבינא: באמת רבי שמעון דיבר על בעלי מומים, ובכל זאת הם לא נאכדים עם שאר שלל העיר כיון שאגו דורשים את הפסוק כך: "הַחֲרַם אֹתָהּ וְאֵת כָּל

אָנֶשֶׁר בָּהּ וְאֵת **בְּהִמְתָּה** לְפִי חֶרֶב, מי שנאכל לבעלים בתורת "בהמתה", יצאו בהמות בכור ומעשר שאין נאכלים בתורת "בהמתה", כלומר שלא קוראים להם "בהמת עיר הנידחת", אלא קוראים להם "בהמת בכור ומעשר של עיר הנידחת", שהם שלל שמים.

ופליגא דשמואל: רבינא חולק על שמואל שמבאר באופן אחר את דברי רבי שמעון, דאמר שמואל הכל קרב והכל נפדה. הגמ' מבארת את דברי שמואל:

מאי קאמר? ה"ק (- הכי קאמר) וכו': כל קרבן שמקריבים אותו על המזבח כשהוא תם (= ללא מום), אבל אם הוא בעל מום פודים אותו, כגון שאר קדשים קלים חוץ ממעשר בהמה ובכור, הם לא נחשבים "שללה" של העיר אלא שלל שמיים, שכיון שאם יש בהם מום אינם מותרים באכילה אלא צריך לפדות אותם, הרי שהם שלל שמיים, וכל קרבן שמקריבים אותו על המזבח כשהוא תם, ואם יש בו מום לא צריך לפדות אותו אלא הבעלים יכולים לאכול אותו, כגון בהמת בכור ומעשר, הרי הוא אינו שלל שמיים אפילו אם אין בו מום.

נמצא שלדעת שמואל, רבי שמעון דיבר בבהמת בכור ומעשר ללא מום, שהם לא שלל שמיים, ועל זה אמר רבי שמעון שצריך את "בְּהִמְתָּה" כדי למעט שלא צריך לאבדם עם שאר שלל העיר, שללא המיעוט היינו חושבים שצריך לאבדם כיון שהם לא שלל שמיים.

*

למדנו במשנה - תרומות ירקבו:

אמר רב חסדא: דברי המשנה שהתרומות שבעיר הנידחת ירקבו, נאמרו בתרומה שנמצאת אצל הישראל שעדיין לא נתן אותה לכהן, שאפילו אם אותו ישראל הוא רשע אין התרומה שבידו נשרפת, כיון שהיא לא שייכת לו, שהרי יתכן שהוא היה נותן אותה לכהן צדיק שגר בעיר אחרת, אמנם היא אסורה באכילה שמא היה נותן אותה לכהן רשע שגר בעיר הנידחת, ולכן מניחים אותה להירקב, אבל תרומה שנמצאת ביד הכהן תישרף כיון שהיא ממונו, ודינה כשאר שלל העיר.

קושיא: מתיב רב יוסף: למדנו במשנתנו - 'מעשר שני וכתבי הקדש יגזזו', והרי מעשר שני שביד ישראל דינו כתרומה שנמצאת ביד כהן, כלומר שכשם שהתרומה שביד הכהן היא ממונו של הכהן כך מעשר שני שביד ישראל הוא ממונו של הישראל, ובכל זאת אמרה המשנה שהמעשר שני יגזז ולא ישרף, וא"כ גם תרומה שביד כהן דינה להירקב ולא להישרף, וזה שלא כדברי רב חסדא.

אלא אי אתמר הכי אתמר: אלא כך אמר רב חסדא: דברי המשנה שהתרומות שבעיר הנידחת ירקבו, נאמרו בתרומה שהיא כבר נמצאת אצל הכהן, שאפילו שהיא ממונו לא שורפים אותה, כיון שלא מזלזלים בה לשרוף אותה עם שאר שלל העיר, כיון שהיא קודש, אבל תרומה שעדיין ביד הישראל תינתן לכהן שגר בעיר אחרת, כיון שהיא לא ממונו של הישראל ואינה בכלל שלל עיר הנידחת.

*

תנן התם: למדנו בכרייתא - נחלקו חכמים ור"מ האם עיסה של מעשר שני חייבת בהפרשת חלה או לא.

אמר רב חסדא: מחלקותם היא בעיסה של מעשר שני הנמצאת בירושלים, שהיא מותרת שם באכילה (= מעשר שני נאכל רק בירושלים), שלדעת ר"מ מעשר שני הוא ממון גבוה והוא לא שייך לבעלים, וחייב הפרשת חלה לא נאמר על ממון גבוה, ולדעת חכמים מעשר שני הוא ממון הדיוט ולכן העיסה חייבת בהפרשת חלה, אבל 'בגבולין' דהיינו בשאר ערי ארץ ישראל חוץ מירושלים, לדעת כולם העיסה פטורה מהפרשת חלה, כיון ששם היא ממון גבוה שהרי אסור לאוכלה שם.

קושיא על רב חסדא: **מתיב רב יוסף:** למדנו במשנתנו - 'מעשר שני וכתבי הקדש יגנזו', ובהכרח שהמשנה לא עוסקת במעשר שני הנמצא בירושלים, שהרי ירושלים לא נעשית עיר הנידחת, ואם תאמר שמדובר בעיר אחרת שאינה ירושלים, והיה לאחר מבני אותה העיר מעשר שני והוא העלה אותו לירושלים לפני שעירו נעשתה עיר הנידחת, זה אי אפשר לומר, שא"כ מדוע המעשר שני ייגנז? והרי כבר קלטו אותו מחיצות ירושלים לפני שעירו נעשתה עיר הנידחת, ולאחר שקלטו אותו מחיצות ירושלים הוא כבר לא יוצא משם לעולם ולא צריך לגונזו ומותר אפילו לאוכלו, אלא בהכרח מדובר במקרה שהמעשר שני נמצא בשאר ערי ארץ ישראל חוץ מירושלים, ואתה העיר נעשתה עיר הנידחת, ועל זה אומרת המשנה שהמעשר שני שכתוכה יגנז משום שהוא שלל עיר הנידחת. ומכאן קשה על רב חסדא שאמר שמעשר שני בשאר ערי ארץ ישראל הוא ממון גבוה, ואם הוא ממון גבוה הרי לא צריך לגונזו.

תירוץ: **לא:** באמת משנתנו עוסקת במעשר שני של עיר אחרת שהכניסוהו לירושלים, והטעם שצריך לגונזו משום שמדובר שהוא נטמא והוא נאסר באכילה.

קושיא: ולפרקיה: גם אם הוא נטמא לא צריך לגנוז אותו, שהרי אפשר לפדות אותו בתוך ירושלים ולקנות במעות מאכל טהור, וכדברי רבי אלעזר שאמר - מניין למעשר שני שנטמא שפודים אותו אפילו בירושלים? שנאמר לגבי מעשר שני "וכי ירבה ממך הדרף כי לא תוכל שאתו כי ירחק ממך המקום אשר יבחר יהוה אלהיך לשום שמו שם כי יברכה יהוה אלהיך. ונתתה בכסף וצרת הכסף בידי והלכת אל המקום אשר יבחר יהוה אלהיך בו. ונתתה הכסף בכל אשר תאווה נפשך בבקר ובצאן ובין ובשכר ובכל אשר תשאֵלך נפשך ואכלת שם לפני יהוה אלהיך", ו"שאת" הוא לשון אכילה, שנאמר לגבי יוסף "וישא משאת מאת פניו אלהם" (= שיוסף נתן לאחיו מנות לאכול), ומשמעות הפסוק היא שאם לא תוכל לשאת את כל פירות המעשר שני לירושלים מחמת שהדרך רחוקה, או שאינך יכול לאוכל את המעשר שני כיון שהוא נטמא, אתה יכול לפדותו. וא"כ קשה מדוע צריך לגנוזו.

תירוץ: הכא במאי עסקינן: משנתנו עוסקת בדברי מאכל שנקנו בכסף מעשר שני, והמאכלים נטמאו, ששוב אי אפשר לפדותם, ולכן צריך לגנוזם.